

131. KINH NHẤT DẠ HIỀN GIẢ (*Bhaddekaratta Sutta*)¹

272. Như vậy tôi nghe.

Một thời, Thế Tôn ở Sāvatti (Xá-vệ), Jetavana (Kỳ-đà Lâm), tại tinh xá ông Anāthapiṇḍika (Cấp Cô Độc). Ở đấy, Thế Tôn gọi các Tỷ-kheo:

– Này các Tỷ-kheo!

– Thưa vâng, bạch Thế Tôn.

Các vị Tỷ-kheo ấy vâng đáp Thế Tôn. Thế Tôn nói như sau:

– Này các Tỷ-kheo, Ta sẽ thuyết giảng cho các ông: Nhất dạ Hiền giả (*Bhaddekaratta*), tổng thuyết và biệt thuyết. Hãy nghe và suy nghiệm kỹ, Ta sẽ giảng.

– Thưa vâng, bạch Thế Tôn.

Các Tỷ-kheo ấy vâng đáp Thế Tôn. Thế Tôn giảng như sau:

Quá khứ² không truy tìm,³
Tương lai không ước vọng,
Quá khứ đã đoạn tận,
Tương lai lại chưa đến.
Chỉ có pháp hiện tại,
Tuệ quán chính ở đây,
Không động, không rung chuyển,
Biết vậy, nên tu tập.
Hôm nay nhiệt tâm làm,
Ai biết chết ngày mai?
Không ai điều đình được,
Vớ đại quân thân chết.
Trú như vậy nhiệt tâm,
Đêm ngày không mệt mỏi,
Xứng gọi Nhất dạ Hiền,
Bậc an tịnh, trầm lặng.

¹ Xem *M.* III. 189, 192, 199; *J.* VI. 4; *MNid.* 180, 209; *Ap.* II. 504; *Netti.* 128. Trong *MA.* V. 1, viết liên hệ đến chữ *Bhaddekaratta*, sự tập trung quán chiếu (*vipassanā*) đạt được định.

² Năm uẩn trong quá khứ. Bài kệ này cũng được tìm thấy trong *Netti.* 149; *Ap.* 506.

³ *Nānāvāgameyya.* *MA.* V. 1 giải thích như *nānugaccheyya*, nghĩa là dõi theo. Nghĩa của *anvāgameti* là khiến cho quay trở lại, làm tỉnh thức, không còn bị lôi cuốn bởi tham ái và tà kiến.

273. Và này các Tỷ-kheo, thế nào là truy tìm quá khứ? Vị ấy nghĩ: “Nhu vậy là sắc của tôi trong quá khứ”, và truy tìm⁴ sự hân hoan trong ấy. “Nhu vậy là thọ của tôi trong quá khứ”, và truy tìm sự hân hoan trong ấy. “Nhu vậy là tưởng của tôi trong quá khứ”, và truy tìm sự hân hoan trong ấy. “Nhu vậy là hành của tôi trong quá khứ”, và truy tìm sự hân hoan trong ấy. “Nhu vậy là thức của tôi trong quá khứ”, và truy tìm sự hân hoan trong ấy. Như vậy, này các Tỷ-kheo, là truy tìm quá khứ.

Và này các Tỷ-kheo, thế nào là không truy tìm quá khứ? Vị ấy nghĩ: “Nhu vậy là sắc của tôi trong quá khứ”, và không truy tìm sự hân hoan trong ấy. “Nhu vậy là thọ của tôi trong quá khứ”, và không truy tìm sự hân hoan trong ấy. “Nhu vậy là tưởng của tôi trong quá khứ”, và không truy tìm sự hân hoan trong ấy. “Nhu vậy là hành của tôi trong quá khứ”, và không truy tìm sự hân hoan trong ấy. “Nhu vậy là thức của tôi trong quá khứ”, và không truy tìm sự hân hoan trong ấy. Như vậy, này các Tỷ-kheo, là không truy tìm quá khứ.

274. Và này các Tỷ-kheo, thế nào ước vọng tương lai? Vị ấy nghĩ: “Mong rằng như vậy sẽ là sắc của tôi trong tương lai”, và truy tìm sự hân hoan trong ấy. “Mong rằng như vậy sẽ là thọ của tôi trong tương lai”, và truy tìm sự hân hoan trong ấy. “Mong rằng như vậy sẽ là tưởng của tôi trong tương lai”, và truy tìm sự hân hoan trong ấy. “Mong rằng như vậy sẽ là hành của tôi trong tương lai”, và truy tìm sự hân hoan trong ấy. “Mong rằng như vậy sẽ là thức của tôi trong tương lai”, và truy tìm sự hân hoan trong ấy. Như vậy, này các Tỷ-kheo, là ước vọng trong tương lai.

Và này các Tỷ-kheo, thế nào là không ước vọng trong tương lai? Vị ấy nghĩ: “Mong rằng như vậy sẽ là sắc của tôi trong tương lai”, và không truy tìm sự hân hoan trong ấy. “Mong rằng như vậy sẽ là thọ của tôi trong tương lai”, và không truy tìm sự hân hoan trong ấy. “Mong rằng như vậy sẽ là tưởng của tôi trong tương lai”, và không truy tìm sự hân hoan trong ấy. “Mong rằng như vậy sẽ là hành của tôi trong tương lai”, và không truy tìm sự hân hoan trong ấy. “Mong rằng như vậy sẽ là thức của tôi trong tương lai”, và không truy tìm sự hân hoan trong ấy. Như vậy, này các Tỷ-kheo, là không ước vọng trong tương lai.

275. Và này các Tỷ-kheo, như thế nào là bị lỗi cuốn⁵ trong các pháp hiện tại? Ở đây, này các Tỷ-kheo, có kẻ vô văn phạm phu, không đi đến các bậc Thánh, không thuần thực pháp các bậc Thánh, không tu tập pháp các bậc Thánh; không đi đến các bậc Chân nhân, không thuần thực pháp các bậc Chân nhân, không tu tập pháp các bậc Chân nhân; quán sắc là tự ngã, hay quán tự ngã là có sắc, hay quán sắc là trong tự ngã, hay quán tự ngã là trong sắc; hay vị ấy quán thọ là tự ngã, hay quán tự ngã là có thọ, hay quán thọ là trong tự ngã, hay quán tự ngã là trong thọ; hay vị ấy quán tưởng là tự ngã, hay quán tự ngã là có tưởng, hay quán

⁴ *Samanvāneti*: Tiếp tục truy tìm. Xem *MA*. V. 2.

⁵ *Paccuppannesu dhammesu samhīrati*. *Samhīrati* nghĩa là bị lỗi cuốn bởi tham ái và tà kiến; nhờ tu tập tuệ quán (*vipassanā*) mà ra khỏi. Xem *M*. V. 2.

tướng là trong tự ngã, hay quán tự ngã là trong tướng; hay vị ấy quán hành là tự ngã, hay vị ấy quán tự ngã là có hành, hay vị ấy quán hành là trong tự ngã, hay vị ấy quán tự ngã là trong hành; hay vị ấy quán thức là tự ngã, hay quán tự ngã là có thức, hay quán thức là trong tự ngã, hay quán tự ngã là trong thức. Như vậy, này các Tỷ-kheo, là bị lôi cuốn trong các pháp hiện tại.

Và này các Tỷ-kheo, thế nào là không bị lôi cuốn trong các pháp hiện tại? Ở đây, này các Tỷ-kheo, có vị đa văn Thánh đệ tử, đi đến các bậc Thánh, thuần thực pháp các bậc Thánh, tu tập pháp các bậc Thánh; đi đến các bậc Chân nhân, thuần thực pháp các bậc Chân nhân, tu tập pháp các bậc Chân nhân. Vị này không quán sắc là tự ngã, không quán tự ngã là có sắc, không quán sắc là trong tự ngã, không quán tự ngã trong sắc; không quán thọ...; không quán tướng...; không quán hành...; không quán thức là tự ngã, không quán tự ngã là có thức, không quán thức là trong tự ngã, không quán tự ngã trong thức. Như vậy, này các Tỷ-kheo, là không bị lôi cuốn trong các pháp hiện tại.

Quá khứ không truy tìm,
 Tương lai không ước vọng,
 Quá khứ đã đoạn tận,
 Tương lai lại chưa đến.
 Chỉ có pháp hiện tại,
 Tuệ quán chính ở đây,
 Không động, không rung chuyển,
 Biết vậy, nên tu tập.
 Hôm nay nhiệt tâm làm,
 Ai biết chết ngày mai?
 Không ai điều đình được,
 Với đại quân thần chết.
 Trú như vậy nhiệt tâm,
 Đêm ngày không mệt mỏi,
 Xứng gọi Nhất dạ Hiền,
 Bạc an tịnh, trầm lặng.

Khi Ta nói: “Này các Tỷ-kheo, Ta sẽ giảng cho các ông Nhất dạ Hiền giả, tổng thuyết và biệt thuyết”, chính duyên ở đây mà nói vậy.

